

HENGITYSTIEVIRUSTEN (INFLUENSSA, COVID-19 JA RSV) DIAGNOSTIIKKA JA VAROTOIMET PERUSTERVEYDENHUOLLOSSA

1. HENGITYSTIEVIRUSINFEKTION EPÄILY AIKUISILLA

- **Influenssa ja Covid-19** esiintyvät epidemiana samanaikaisesti ja taudinkuvat muistuttavat toisiaan. Niitä ei voida luotettavasti erottaa toisistaan ilman testausta.
- Äkillinen korkea kuume, lihassärky, päänsärky, huonovointisuus ja kuiva yskä. Nuha ei ole tavallista influenssan alkuvaiheessa.
- Ikääntyneillä ja immuunipuutteisilla influenssan ja Covid-19 taudinkuvat saattavat olla poikkeavia. Ikääntyneillä oireena voi olla vain perustaudin (kuten diabeteksen) paheneminen, ja kuume voi puuttua. Myös muut virukset, kuten **RSV**, voivat aiheuttaa vaikeita taudinkuvia.
- Influenssa ja Covid-19 saattavat olla myös vähäoireisia tai oireettomia.

2. HENGITYSTIEVIRUSTEN DIAGNOSTIIKKA EPIDEMIAKAUDELLA AIKUISILLA

Testin nimi	Testi sisältää	Testin saatavuus	Testin herkkyys	Vastaus valmiina
pocABRC (KL 22360) 150 eur	Influenssa A/B/RSV ja Covid-19 (pika-PCR-testi)	24/7 päivystyksissä: Meilahden yhteispäivystys, Malmi, Jorvi, Peijas, Uusi lastensairaala, Hyvinkää, Porvoo, Lohja. Raasepori lähettää Lohjan sairaalaan.	Vaihtelee 90-98 %:n välillä.	Pääsääntöisesti 3-4 h kuluessa siitä, kun näyte on toimitettu laboratorioon. Ks. kohdat 2.1. ja 2.2.
CV19NhO (KL 6466) 85 eur	Covid-19 -PCR-testi ("tavallinen" korona-PCR-testi)	24/7 HUSin alueella sairaaloissa, terveyskeskuksissa, drive in/walk in -pisteissä.		Yleensä 24 h sisällä. Ks. kohta 2.2.

2.1. Hyväkuntoinen, terveyskeskuspäivystyksestä kotiutuva potilas

- **CV19NhO (KL 6466)** voidaan ottaa [ajankohtaisten HUS-ohjeiden](#) mukaisesti.
- Influenssaa ei yleensä testata kotiutuvilta, mutta hoitava lääkäri voi sen harkintansa mukaan tehdä. Epidemian aikana influenssan lääkehoitoratkaisu perustuu pääsääntöisesti kliiniseen arvioon ja muihin tutkimuksiin.
- Antigeenitestiä (InfABAg) ei enää käytetä sen puutteellisen herkkyuden vuoksi.

2.2. Terveyskeskussairaalassa, ympärivuorokautisessa hoivassa tai palvelutalossa oleva potilas

- Otetaan pika-PCR-testi **pocABRC (KL 22360)**, josta vastataan influenssa A/B, RSV ja Covid-19.
- Ensisijaisesti **nenänielutikkunäyte**. Ks. näytteenoton ohjeet [HUSLABin tutkimusohjekirjasta](#) (näyte tulee ottaa tarkasti ohjeen mukaan, jolloin luotettavuus paranee).
- Terveyskeskussairaloissa tai ympärivuorokautisessa hoivassa otettu näyte lähetetään alueelliseen HUSLAB-laboratorioon. Osastoepidemiaa suuresta näytemäärästä johtuen näytteet lähetetään HUSLAB-taloon Helsinkiin. Kuljetus tapahtuu seuraavana arki- tai viikonloppuna tai oman alueen viikonlopun aikataulun mukaisella kuljetuksella, erityistilanteissa päivystysaikana taksilla.
- Mikäli osastoepidemia on Covid-19 -taudin aiheuttama, käytetään potilaiden ja henkilökunnan seulontatestinä **CV19NhO (KL 6466, hinta 85 eur)** huomioiden, että vastaus saadaan yleensä 24 h sisällä. Mikäli tieto testituloksesta tarvitaan nopeammin, voidaan pienellä osalla seulottavista käyttää pika-PCR-testiä **pocCV19 (KL 21909, hinta 150 eur)**. Sen vastaus saadaan yleensä 4 h kuluttua näytteen saapumisesta laboratorioon.
- Mikäli osastoepidemia on influenssan aiheuttama, käytetään potilaiden ja henkilökunnan seulontatestinä **pocABRC (KL 22360)**.

Poikkeustilanteet:

- Vuotoherkiltä potilailta pika-PCR-testi **pocABRC (KL 22360)** otetaan tikkunäytteenä nenästä ja erikseen myös nielusta samaan näytteenottoputkeen.
- **CV19NhO**- ja **pocCV19**-testien toissijainen näytteenotto on nielu.

3. HENKILÖKUNNAN SUOJAUS JA POTILAIDEN ERISTYS

3.1 Henkilökunnan suojauminen

- Oireiden perusteella ei voida erottaa influenssaa/Covid-19/muuta hengitystievirusinfektiota toisistaan, joten näytteenotossa ja hoidossa noudatetaan **Covid-19 -varotoimia** (maskina venttiilitön FFP2-hengityksensuojain). Tarkempi ohje suojaumisesta: [HUS Mobiiliyksikön "Covid-19 -ohje hoitolaitoksiin"](#).
- Jos Covid-19 on poissuljettu, epäillyn tai varmistetun influenssapotilaan hoidossa noudatetaan [tavanomaisia ja pisaravarotoimia](#).

3.2 Potilaiden sijoittelu terveyskeskussairaalan osastohoidossa

- Eristyshuoneita joudutaan tarvittaessa priorisoimaan COVID-19 -potilaille.
- Epäillyn tai varmistetun Covid-19 -potilaan lähihoidossa käytetään venttiilitöntä FFP2-hengityksensuojainta. Muuten käytetään kirurgista suu-nenäsuojusta.
- Varmistetut Covid-19 -potilaat sijoitetaan yhden hengen huoneeseen tai kohorttiin.
- Epäillyt Covid-19 -potilaat hoidetaan ensisijaisesti yhden hengen huoneessa, tai sairaalan oman ohjeen mukaisesti.
- Jos Covid-19 on poissuljettu, influenssapotilas hoidetaan paikkatilanteen mukaan yhden hengen huoneessa, [influenssakohortissa tai tilaeristyksessä](#). Tilaeristyksessä vuodepaikat rajataan verhoilla/sermeillä ja vuoteiden välinen etäisyys on vähintään 1,5 m.

3.3. Varotoimien kesto

- Osastohoidossa olevan **Covid-19 -potilaan** eristys- ja varotoimet voidaan lopettaa, kun potilaalla ei enää ole ollut 2 vrk:een Covid-19 -oireita ja oireiden alusta on vähintään 14 vrk. Eristysaika on enintään 20 vrk (ks. [THL:n ohje](#)).
- **Influenssapotilaan** pisaravarotoimet jatkuvat **5 vrk oireiden alusta** tai **3 vrk viruslääkityksen alusta** laskettuna. Immuunipuutteisten osastolla varotoimet jatkuvat koko osastohoidon ajan.

4. INFLUENSSAN VIRUSLÄÄKEHOITO JA ESTOLÄÄKITYS SAIRAALAN ALTISTUSTILANTEISSA

- Ks. [HUS Mobiiliyksikön ”Influenssan osastoepidemian torjuntatoimet”](#).
- Influenssaviruslääkityksen (Tamiflu® tai Relenza®) hyöty sekä hoidossa että estolääkkeenä on sitä suurempi, mitä aiemmin se aloitetaan.
- Terveyskeskuspäivystyksestä kotiutuville riskiryhmiin kuuluville lääkitys voidaan aloittaa kliinisen arvion perusteella ilman testausta. Sairaalahoitoon jääville aloitetaan lääkitys, jonka jatkumisesta päätetään testituloksen valmistuttua.
- Yleensä käytetään kapselimuotoista oseltamiviiria (Tamiflu®), jonka annos aikuisilla on 75 mg 1 x 2. Munuaisten vajaatoiminnassa annosta vähennetään tarvittaessa. Hoidon kesto on 5 vrk, mutta vakavasti sairaille (kuten keuhkokuume) ja immuunipuutteisille 10 vrk.
- Oseltamiviiri (Tamiflu®)-estolääkitystä voidaan harkita sairaalassa influenssalle altistuneille huonetovereille ja osastoepidemiatilanteessa. Konsultoi tarvittaessa infektio lääkäriä. Estolääkityksenä oseltamiviirin annostus on 75 mg 1 x 1 (jos munuaisten funktio on normaali), kesto on yleensä 10 vrk (osastoepidemiassa vähintään 14 vrk).

5. INFLUENSSADIAGNOOSIEN KIRJAAMINEN

- Mikrobiologisesti varmistettu kausi-influenssa: J09, J10.0, J10.1 tai J10.8.
- Epäilty (kliininen) kausi-influenssa: J11.0, J11.1 tai J11.8.
- ICPC2-koodin mukainen influenssadiagnoosi: R80.